

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 12ης Ιουλίου 2012 (*)

«Άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ — Ελευθερία εγκαταστάσεως — Αρχέστης ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας — Διασυννοριακή μετατροπή — Άρνηση καταχωρίσεως στο μητρώο»

Στην υπόθεση C-378/10,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Legfelsőbb Bíróság (Ουγγαρία) με απόφαση της 17ης Ιουνίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Ιουλίου 2010, στο πλαίσιο αιτήσεως καταχωρίσεως στο εμπορικό μητρώο, υποβληθείσας ενώπιον του ως άνω δικαστηρίου από την

VALE Építési kft.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, Γ. Αρέστη και T. von Danwitz (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: A. Impellizzeri, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επί ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Σεπτεμβρίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η VALE Építési kft, εκπροσωπούμενη από τον P. Metzinger, ügyvéd,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Z. Fehér, καθώς και από τις K. Szíjjártó και K. Veres,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την J. Kemper,
- η Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από τον D. O'Hagan, επικουρούμενο από τους M. Collins, SC, B. Doherty, BL, J. Buttimore, BL, καθώς και από την L. Williams,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer,
- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον S. Hathaway και την H. Walker, επικουρούμενους από τον K. Beal, barrister,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Braun και A. Sipos, καθώς και από την K. Talabér-Ritz,

- η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ, εκπροσωπούμενη από τον X. Lewis και την F.Simonetti,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Δεκεμβρίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης με αντικείμενο την ερμηνεία των άρθρων 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς με αντικείμενο τη διασυννοριακή μετατροπή εταιρίας του ιταλικού δικαίου σε εταιρία του ουγγρικού δικαίου.

Το νομικό πλαίσιο

Το εθνικό δίκαιο

- 2 Ο νόμος V του 2006, περί δημοσιότητας των εταιριών, δικαστικής διαδικασίας καταχωρίσεως στα μητρώα και εθελουσίας εκκαθαρίσεως (A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény), ορίζει στο άρθρο του 25:

«1) Στα μητρώα καταχωρίζεται, για κάθε εταιρία, εφόσον συντρέχει η περίπτωση:

[...]

g) η εμπορική επωνυμία και ο αριθμός μητρώου της δικαιοπαρόχου (των δικαιοπαρόχων) ή της διαδόχου εταιρίας (ή εταιριών), καθώς και, σε περίπτωση κατά την οποία η εταιρία έχει λάβει σχετική απόφαση, την ημερομηνία την οποία όρισε για την μετατροπή της η εταιρία·

[...]».

- 3 Το άρθρο 57, παράγραφος 4, αυτού του νόμου ορίζει:

«Το αρμόδιο για τις εγγραφές στο Εμπορικό δικαστήριο της έδρας της δικαιοπαρόχου εταιρίας αποφασίζει τα της μεταβολής του εταιρικού τύπου. Το δικαστήριο διαγράφει την δικαιοπαρόχο από τα μητρώα, μνημονεύοντας τη διάδοχο εταιρία, και εγγράφει τη διάδοχο εταιρία στο Εμπορικό Μητρώο. Το δικαστήριο αποφασίζει, αν παρίσταται ανάγκη, να διατάξει τη διαβίβαση των εταιρικών εγγράφων στο δικαστήριο εταιριών της καταστατικής έδρας της διαδόχου εταιρίας.»

- 4 Ο νόμος IV του 2006, περί εμπορικών εταιριών (A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. Törvény, στο εξής: νόμος περί εμπορικών εταιριών), προβλέπει στο άρθρο του 69, παράγραφος 1:

«Με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης διατάξεως, οι διατάξεις που διέπουν τη σύσταση εμπορικών εταιριών τυχάνουν εφαρμογής και στην περίπτωση μετατροπής εμπορικής εταιρίας. Εφαρμόζονται επίσης οι οριζόμενες για έκαστο εταιρικό τύπο περί μετατροπής διατάξεις του παρόντος νόμου.»

- 5 Το άρθρο 71 του νόμου αυτού έχει ως εξής:

«1) Υπό την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης ρήτηρας της εταιρικής συμβάσεως, το ανώτατο όργανο της εμπορικής εταιρίας λαμβάνει τις σχετικές με τη μετατροπή αποφάσεις σε δύο στάδια. [...]

2) [...] [Το] όργανο, κατά την πρώτη φάση, εκτιμά, κατόπιν εισηγήσεως των διευθυντικών στελεχών —και αφότου συμβουλευτεί την επιτροπή εποπτείας, σε περίπτωση που η εταιρία διαθέτει τέτοιου είδους επιτροπή—, αν οι εταίροι (μέτοχοι) της εταιρίας εγκρίνουν την πρόθεση μετατροπής της, ακολούθως αποφασίζει τη νομική μορφή της εταιρίας που θα προκύψει από τη μετατροπή και ταυτοποιεί τους εταίρους (μετόχους) της εταιρίας που επιθυμούν να γίνουν εταίροι (μέτοχοι) της δεύτερης.

3) Σε περίπτωση που η πρόθεση μετατροπής της εμπορικής εταιρίας εγκριθεί από τους εταίρους (μετόχους) με την πλειοψηφία που απαιτείται αναλόγως της μορφής της επίμαχης εταιρίας, το ανώτατο όργανο ορίζει την ημερομηνία αναφοράς όσον αφορά τους ισολογισμούς, διορίζει τον ορκωτό λογιστή και επιφορτίζει τα διευθυντικά στελέχη της εταιρίας με την προετοιμασία των σχεδίων ισολογισμού και σχέδια απογραφών των οικείων στοιχείων του ενεργητικού, καθώς και τα λοιπά έγγραφα που είναι απαραίτητα, προκειμένου να ληφθεί η απόφαση της μετατροπής, είτε απαιτούνται από τον νόμο είτε ορίζονται από το ανώτατο όργανο.

4) Τα διευθυντικά στελέχη προετοιμάζουν τα σχέδια ισολογισμού και απογραφής των περιουσιακών στοιχείων της εμπορικής εταιρίας που πρόκειται να μετατραπεί, τα σχέδια ισολογισμού και απογραφής των (αρχικών) περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας που θα προκύψει από τη μετατροπή, το σχετικό με αυτήν σχέδιο εταιρικής συμβάσεως, καθώς και προσχέδιο του συμφωνητικού με τα πρόσωπα που δεν επιθυμούν να μετάσχουν ως εταίροι (μέτοχοι) της εταιρίας που θα προκύψει από τη μετατροπή.

[...]»

- 6 Το άρθρο 73 του νόμου περί εμπορικών εταιριών περιλαμβάνει διατάξεις όσον αφορά την κατάρτιση του σχεδίου ισολογισμού και τον έλεγχο του από τους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες λογιστές και το άρθρο 74 του εν λόγω νόμου αφορά την κατάρτιση από την εταιρία του σχεδίου ισολογισμού, καθώς και την κατανομή του κεφαλαίου εντός της νέας εταιρίας.
- 7 Κατά το άρθρο 75 του νόμου περί εμπορικών εταιριών, τα όργανα εκπροσωπήσεως του προσωπικού της εμπορικής εταιρίας λαμβάνουν γνώση της απόφασεως μετατροπής αυτής, η οποία γνωστοποιείται με σχετική ανακοίνωση δημοσιευόμενη σε δύο διαδοχικά τεύχη του *Δελτίου Εταιριών*, η οποία περιέχει, μεταξύ άλλων, ειδοποίηση προς τους πιστωτές.
- 8 Κατά το άρθρο 76, παράγραφος 2, του εν λόγω νόμου, οι δανειστές των οποίων οι αξιώσεις έναντι της υπό μετατροπή εταιρίας γεννήθηκαν πριν τη δημοσίευση της πρώτης ανακοινώσεως σχετικά με την απόφαση της μετατροπής μπορούν να αξιώσουν εκ μέρους της εν λόγω εταιρίας τη σύσταση ασφάλειας μέχρι του ύψους των αξιώσεών τους.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 9 Η VALE Costruzioni Srl (εταιρία περιορισμένης ευθύνης του ιταλικού δικαίου, στο εξής: VALE Costruzioni), η οποία συστάθηκε με το από 27 Σεπτεμβρίου 2000 καταστατικό, καταχωρίσθηκε στο μητρώο εταιριών της Ρώμης (Ιταλία) στις 16 Νοεμβρίου 2000. Στις 3 Φεβρουαρίου 2006, η εταιρία υπέβαλε αίτηση διαγραφής από το εν λόγω μητρώο με την αιτιολογία ότι επιθυμούσε να μεταφέρει την εταιρική έδρα της στην Ουγγαρία και να παύσει τη δραστηριότητά της στην Ιταλία. Κατόπιν της υποβολής της συγκεκριμένης αιτήσεως, η αρμόδια για την τήρηση του μητρώου αρχή της Ρώμης διέγραψε την εν λόγω εταιρία στις 13 Φεβρουαρίου 2006. Όπως προκύπτει από τον φάκελο, στο μητρώο ανεγράφη, υπό τον τίτλο «Διαγραφή και μεταφορά έδρας», η ένδειξη «η εταιρία μεταφέρθηκε στην Ουγγαρία».
- 10 Δεδομένου ότι η εταιρία που είχε συσταθεί αρχικώς στην Ιταλία σύμφωνα με το ιταλικό δίκαιο αποφάσισε να μεταφέρει την καταστατική της έδρα στην Ουγγαρία και

να δραστηριοποιείται σε αυτήν κατά το ουγγρικό δίκαιο, ο διευθυντής της VALE Costruzioni και άλλο φυσικό πρόσωπο ενέκριναν, στις 14 Νοεμβρίου 2006, στη Ρώμη τα καταστατικά της VALE Éritési kft (εταιρία περιορισμένης ευθύνης του ουγγρικού δικαίου, στο εξής: VALE Éritési) ενόψει της καταχώρισής της στο μητρώο εταιριών στην Ουγγαρία. Επιπλέον, το κεφάλαιο καταβλήθηκε, βάσει του ουγγρικού νόμου, κατά το απαιτούμενο για την καταχώριση μέτρο.

- 11 Στις 19 Ιανουαρίου 2007 ο εκπρόσωπος της VALE Éritési υπέβαλε αίτηση στο Fővárosi Bíróság (δικαστήριο της Βουδαπέστης, Ουγγαρία), δικάζον ως cégbíróság (εμποροδικείο), για την καταχώριση της εταιρίας βάσει του ουγγρικού δικαίου. Στην αίτησή του ανέφερε ότι η VALE Costruzioni ήταν δικαιούχος της VALE Éritési.
- 12 Το Fővárosi Bíróság, αποφαινόμενο ως εμποροδικείο, απέρριψε την αίτηση καταχώρισης. Κατά δεύτερον, το Fővárosi ítéltábla (περιφερειακό εφετείο Βουδαπέστης), στο οποίο προσέφυγε η VALE Éritési, επικύρωσε την εν λόγω απορριπτική διάταξη. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, η εταιρία που είχε συσταθεί και καταχωρισθεί στην Ιταλία δεν μπορούσε, δυνάμει των εφαρμοστέων στις εταιρίες ουγγρικών διατάξεων, να μεταφέρει την εταιρική της έδρα στην Ουγγαρία και δεν μπορούσε να καταχωρισθεί στη χώρα αυτή υπό τη μορφή που ζητήθηκε. Κατά το δικαστήριο, στο μητρώο εταιριών μπορούν να αναγράφονται, κατά το ισχύον ουγγρικό δίκαιο, μόνον τα δεδομένα που απαριθμούνται στα άρθρα 24 έως 29 του νόμου V του 2006 και, επομένως, δεν είναι δυνατό να μνημονεύεται ως δικαιούχος εταιρία που δεν διέπεται από το ουγγρικό δίκαιο.
- 13 Η VALE Éritési άσκησε αναίρεση ενώπιον του Legfelsőbb Bíróság (ανώτατου δικαστηρίου), ζητώντας να αναιρεθεί η απορριπτική διάταξη και να διαταχθεί η καταχώριση της στο μητρώο εταιριών. Υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι η αναρριπτική διάταξη παραβιάζει τις απευθείας εφαρμοστέες διατάξεις των άρθρων 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ.
- 14 Συναφώς, επισημαίνει ότι η διάταξη αυτή παραβλέπει τη θεμελιώδη διαφορά μεταξύ, αφενός, της διεθνούς μεταφοράς της καταστατικής έδρας εταιρίας χωρίς μεταβολή του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου και, αφετέρου, της διεθνούς μετατροπής εταιρίας. Το Δικαστήριο αναγνώρισε στην απόφασή του της 16ης Δεκεμβρίου 2008, C-210/06, Cartesio (Συλλογή 2008, σ. I-9641), σαφώς την εν λόγω διαφορά.
- 15 Το αιτούν δικαστήριο επιβεβαίωσε την εκτίμηση του Fővárosi ítéltábla και επισημαίνει ότι η μεταφορά της έδρας εταιρίας που διέπεται από το δίκαιο άλλου κράτους μέλους, εν προκειμένω της Ιταλικής Δημοκρατίας, η επανασύσταση της εταιρίας δυνάμει του ουγγρικού δικαίου και η μνεία της διεπόμενης από το ιταλικό δίκαιο εταιρίας δικαιούχου, όπως ζητεί η VALE Éritési, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μετατροπή κατά το ουγγρικό δίκαιο, στον βαθμό που οι εθνικές διατάξεις περί μετατροπών δεν τυγχάνουν εφαρμογής σε εσωτερικές καταστάσεις. Εντούτοις, διερωτάται κατά πόσον τέτοιου είδους νομοθεσία είναι συμβατή με την ελευθερία εγκαταστάσεως, υπογραμμίζοντας ταυτοχρόνως ότι η υπό κρίση υπόθεση διαφέρει από την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Cartesio, καθόσον, εν προκειμένω, το ζήτημα που τίθεται είναι η μεταφορά της έδρας μιας εταιρίας με μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου και διατήρηση της νομικής προσωπικότητας, ήτοι διασυνοριακή μετατροπή.
- 16 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Legfelsőbb Bíróság αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
  - «1) Αν εταιρία συσταθεί σε άλλο κράτος μέλος (το κράτος μέλος προελεύσεως) μεταφέρει την έδρα της στο κράτος μέλος υποδοχής, διαγραφόμενη ταυτόχρονα, προς τον σκοπό αυτόν, από τα μητρώα του κράτους μέλους προελεύσεως, οι κύριοι της εταιρίας συνάπτουν συμβολαιογραφικώς νέο καταστατικό σύμφωνο προς το δίκαιο του κράτους μέλους υποδοχής, η δε εταιρία υποβάλλει αίτηση καταχώρισής της στο [μητρώο εταιριών] του κράτους μέλους υποδοχής σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους αυτού,

υποχρεούται το κράτος μέλος υποδοχής να συμμορφώνεται προς τα άρθρα [49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ];

- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα και υπό τις ως άνω περιστάσεις, έχουν τα άρθρα [49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ] την έννοια ότι εναντιώνονται σε ρύθμιση ή πρακτική κράτους μέλους (υποδοχής) που εμποδίζει εταιρία νομίμως συσταθείσα σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος (προελεύσεως) να μεταφέρει την έδρα της και να συνεχίσει να λειτουργεί σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους αυτού;
- 3) Για την απάντηση που θα δοθεί στο δεύτερο ερώτημα, έχει σημασία ο λόγος για τον οποίο το κράτος μέλος υποδοχής αρνείται την καταχώριση της εταιρίας στο [μητρώο εταιριών]; Ειδικότερα:
  - έχει σημασία το ότι, στο συμβολαιογραφικώς συναφθέν καταστατικό της στο κράτος μέλος υποδοχής, η εταιρία μνημονεύει ως δικαιοπαρόχο της την εταιρία που είχε συσταθεί στο κράτος μέλος προελεύσεως, την οποία διέγραψε από τα μητρώα, ζητεί δε να σημειωθεί, στο [μητρώο εταιριών] του κράτους μέλους υποδοχής, η ιδιότητα της εταιρίας εκείνης ως δικαιοπαρόχου της;
  - σε περίπτωση ενδοκοινοτικής διεθνούς μετατροπής, υποχρεούται το κράτος μέλος υποδοχής, για την απόφαση την οποία θα λάβει το κράτος μέλος υποδοχής επί της αιτήσεως καταχωρίσεως της εταιρίας στο [μητρώο εταιριών], να λάβει υπόψη την πράξη με την οποία το κράτος μέλος προελεύσεως σημείωσε στο δικό του [μητρώο εταιριών] το γεγονός της αλλαγής έδρας και, αν ναι, κατά ποιον τρόπο;
- 4) Δύναται το κράτος μέλος υποδοχής, στο Εμπορικό Μητρώο του οποίου υποβάλλει αίτηση καταχωρίσεως εταιρία που προβαίνει σε ενδοκοινοτική διεθνή μετατροπή, να κρίνει την αίτηση αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του εταιρικού του δικαίου, οι οποίες διέπουν τα της εγχώριας μετατροπής εταιριών, απαιτώντας από την εν λόγω εταιρία να πληροί όλες τις προϋποθέσεις τις οποίες ορίζει το εταιρικό του δίκαιο για τις εγχώριες μετατροπές εταιριών (π.χ., κατάρτιση ισολογισμού και απογραφή περιουσιακών στοιχείων) ή, αντιθέτως, υποχρεούται, βάσει των άρθρων [49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ], να διακρίνει μεταξύ ενδοκοινοτικών διεθνών μετατροπών και εγχωρίων μετατροπών εταιριών και, αν ναι, κατά ποιον τρόπο;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού

- 17 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου αμφισβητεί το παραδεκτό της αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως στο σύνολό της, υποστηρίζοντας ότι τα προδικαστικά ερωτήματα είναι υποθετικά. Συγκεκριμένα, τα εν λόγω ερωτήματα αφορούν περίπτωση διασυνοριακής μετατροπής, ενώ, βάσει του ιστορικού της διαφοράς όπως προκύπτει από την αίτηση περί παραπομπής, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η επίμαχη πράξη δεν συνιστά τέτοιου είδους διασυνοριακή μετατροπή. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ εκτιμά ότι το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα είναι απαράδεκτα λόγω του ότι το νομικό πλαίσιο δεν έχει εκτεθεί κατά τρόπο αρκούντως λεπτομερή, ώστε το Δικαστήριο να μπορεί να δώσει λυσιτελή απάντηση.
- 18 Για την εξέταση του παραδεκτού της αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως στο σύνολό της, ή του τρίτου και τέταρτου ερωτήματος, αντιστοίχως, επιβάλλεται η υπόμνηση της πάγιας νομολογίας κατά την οποία τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο, εντός του πραγματικού και κανονιστικού πλαισίου που αυτό έχει προσδιορίσει με δική του ευθύνη και την ακρίβεια του οποίου δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο, απολαύουν τεκμηρίου λυσιτέλειας. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση που υπέβαλε

εθνικό δικαστήριο μόνον όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου που ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή επίσης όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (απόφαση της 22ας Ιουνίου 2010, C-188/10 και C-189/10, Melki και Abdeli, Συλλογή 2010, σ. I-5667, σκέψη 27 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 19 Εν προκειμένω, τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία των άρθρων 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ στο πλαίσιο υποστατής ένδικης διαφοράς σχετικής με την καταχώριση της VALE Éritési στο μητρώο εταιριών. Επιπλέον, είναι προφανές ότι ο χαρακτηρισμός από το αιτούν δικαστήριο της επίδικης πράξεως ως διασυνοριακής μετατροπής εταιρίας δεν στερείται σημασίας, δεδομένου ότι από τη δικογραφία προκύπτει ότι η επιφορτισμένη με την τήρηση του μητρώου εταιριών αρχή της Ρώμης διέγραψε τη VALE Costruzioni, αναγράφοντας στο μητρώο, υπό τον τίτλο «Διαγραφή και μεταφορά της έδρας», ότι «η εταιρία μεταφέρθηκε στην Ουγγαρία».
- 20 Για τον ίδιο λόγο, λόγω της προαναφερθείσας σαφούς διακρίσεως των λειτουργιών μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, δεν απόκειται στο δεύτερο να αποφανθεί αν η VALE Costruzioni έπαψε να υφίσταται συνεπεία της διαγραφής της από το μητρώο εταιριών στη Ρώμη. Υπό αυτές τις συνθήκες, η ζητούμενη ερμηνεία δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχει σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της επίδικης διαφοράς.
- 21 Τέλος, η απόφαση περί παραπομπής περιγράφει επαρκώς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά καθώς και την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία, παρέχοντας κατά τον τρόπο αυτό στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να κατανοήσει το περιεχόμενο και τη σημασία των προδικαστικών ερωτημάτων, προκειμένου να απαντήσει σε αυτά κατά τρόπο λυσιτελή.
- 22 Ως εκ τούτου, η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως καθώς και τα επιμέρους ερωτήματά της πρέπει να θεωρηθούν παραδεκτά.

Επί της ουσίας

Όσον αφορά τα δύο πρώτα ερωτήματα

- 23 Με τα δύο πρώτα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία είναι σκόπιμο να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατά βάση να διευκρινισθεί αν τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντίκειται σε αυτά εθνική ρύθμιση η οποία, μολονότι προβλέπει την ευχέρεια των εταιριών του εσωτερικού δικαίου να μετατρέπονται, δεν επιτρέπει τη μετατροπή εταιρίας που υπόκειται στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους σε εταιρία που διέπεται από το ημεδαπό δίκαιο μέσω της συστάσεως της δεύτερης.
- Όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής των άρθρων 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ
- 24 Όσον αφορά το ζήτημα αν τέτοιου είδους ρύθμιση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 19 της αποφάσεως της 13ης Δεκεμβρίου 2005, C-411/03, SEVIC Systems (Συλλογή 2005, σ. I-10805), ότι οι πράξεις μετατροπής εταιριών εμπίπτουν καταρχήν στις οικονομικές δραστηριότητες για τις οποίες τα κράτη μέλη οφείλουν να σέβονται την ελευθερία εγκαταστάσεως.
- 25 Η Ουγγρική και η Γερμανική Κυβέρνηση, η Ιρλανδία καθώς και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζουν ότι τέτοιου είδους ρύθμιση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ, καθότι, αντιθέτως προς την επίμαχη διασυνοριακή συγχώνευση στην προπαρατεθείσα απόφαση SEVIC Systems, η διασυνοριακή μετατροπή συνεπάγεται τη σύσταση εταιρίας στο κράτος μέλος υποδοχής.

- 26 Η άποψη αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 27 Ασφαλώς, κατά πάγια νομολογία, εταιρία συσταθείσα βάσει εθνικής έννομης τάξεως στηρίζει την ύπαρξή της μόνο στην εθνική νομοθεσία που ρυθμίζει τη σύσταση και τη λειτουργία της (βλ. αποφάσεις της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 81/87, Daily Mail and General Trust, Συλλογή 1988, σ. 5483, σκέψη 19, και Cartesio, προπαρατεθείσα, σκέψη 104).
- 28 Ομοίως, δεν αμφισβητείται ότι, κατά το άρθρο 54 ΣΛΕΕ, ελλείπει ομοιόμορφου ορισμού, από το δίκαιο της Ένωσης, των εταιριών που δύνανται να τύχουν του δικαιώματος εγκαταστάσεως με γνώμονα ενιαίο κριτήριο συνδέσεως που να καθορίζει το εφαρμοστέο επί μιας εταιρίας εθνικό δίκαιο, το ζήτημα αν το άρθρο 49 ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή επί εταιρίας η οποία επικαλείται τη θεμελιώδη ελευθερία που κατοχυρώνεται από το άρθρο αυτό συνιστά προκαταρκτικό ερώτημα το οποίο, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου της Ένωσης, μπορεί να απαντηθεί μόνο στο πλαίσιο του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου (απόφαση της 29ης Νοεμβρίου 2011, C-371/10, National Grid Indus, Συλλογή 2011, σ. I-12273, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 29 Τέλος, ένα κράτος μέλος έχει την ευχέρεια να προσδιορίζει τόσο το συνδετικό στοιχείο που απαιτείται από μια εταιρία προκειμένου αυτή να μπορεί να θεωρηθεί ως συσταθείσα σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο και δυνάμενη, εκ του λόγου αυτού, να απολαύει του δικαιώματος εγκαταστάσεως όσο και το στοιχείο που απαιτείται για να διατηρηθεί στη συνέχεια η ιδιότητα αυτή (προπαρατεθείσες αποφάσεις Cartesio, σκέψη 110, και National Grid Indus, σκέψη 27).
- 30 Βάσει των συμπερασμάτων που απορρέουν από την εν λόγω πάγια νομολογία, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η επιβολή της υποχρεώσεως, κατά τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ, να επιτρέπονται οι διασυνοριακές μετατροπές δεν θίγει ούτε την ευχέρεια του κράτους μέλους υποδοχής που προαναφέρθηκε στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως ούτε τον εκ μέρους του καθορισμό των κανόνων συστάσεως και λειτουργίας της εταιρίας που θα προκύψει από τη διασυνοριακή μετατροπή.
- 31 Ειδικότερα, από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι τέτοιου είδους εταιρία διέπεται εκ των πραγμάτων μόνον από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους υποδοχής, το οποίο προβλέπει το απαιτούμενο συνδετικό στοιχείο και ρυθμίζει τη σύσταση και τη λειτουργία της.
- 32 Επομένως, στη φράση «αρκεί να το επιτρέπει το δίκαιο αυτό», που εμφανίζεται στο τέλος της σκέψεως 112 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Cartesio, δεν πρέπει να προσδίδεται η έννοια ότι η νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής σχετικά με τη μετατροπή των εταιριών δεν εμπίπτει άνευ ετέρου στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ σχετικά με την ελευθερία εγκαταστάσεως, αλλά ότι συνιστά απλή αποτύπωση της εκτιμήσεως ότι εταιρία που έχει συσταθεί στο πλαίσιο μιας εθνικής έννομης τάξεως υπάρχει μόνο μέσω της εθνικής νομοθεσίας που «επιτρέπει», επομένως, τη σύσταση της εταιρίας, εφόσον πληρούνται οι σχετικώς επιβαλλόμενες προϋποθέσεις.
- 33 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι εθνική ρύθμιση η οποία, μολονότι προβλέπει τη δυνατότητα μετατροπής των εταιριών του ημεδαπού δικαίου, δεν επιτρέπει τη μετατροπή εταιρίας που υπόκειται στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ.
- Επί της υπάρξεως περιορισμού της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ενδεχόμενης δικαιολογήσεώς της
- 34 Όσον αφορά την ύπαρξη περιορισμού της ελευθερίας εγκαταστάσεως, σκόπιμο είναι να υπομνησθεί ότι η έννοια της εγκαταστάσεως, όπως χρησιμοποιείται στις διατάξεις της Συνθήκης περί ελευθερίας εγκαταστάσεως, συνεπάγεται την πραγματική άσκηση

μιας οικονομικής δραστηριότητας με τη δημιουργία μιας μόνιμης υποδομής στο κράτος μέλος υποδοχής για αόριστο χρονικό διάστημα. Κατά συνέπεια, προϋποθέτει πραγματική εγκατάσταση της ενδιαφερομένης εταιρίας στο ως άνω κράτος και την άσκηση ουσιαστικής οικονομικής δραστηριότητας εντός αυτού (απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2006, C-196/04, Cadbury Schweppes και Cadbury Schweppes Overseas, Συλλογή 2006, σ. I-7995, σκέψη 54 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 35 Εν προκειμένω, στο πλαίσιο της ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασίας δεν προσκομίσθηκαν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι οι δραστηριότητες της VALE Éritési θα περιορίζονται στην Ιταλία και ότι η εταιρία δεν προτίθεται να εγκατασταθεί πράγματι στην Ουγγαρία, ζήτημα του οποίου η εξέταση απόκειται, όμως, στο αιτούν δικαστήριο.
- 36 Σκόπιμο είναι να κριθεί ότι, στον βαθμό που η επίμαχη εθνική ρύθμιση δεν προβλέπει παρά μόνο τη μετατροπή εταιρίας η οποία έχει ήδη την έδρα της στο οικείο κράτος μέλος, η εν λόγω ρύθμιση εισάγει διαφορετική μεταχείριση μεταξύ εταιριών ανάλογα με την εγχώρια ή διασυνοριακή φύση της συγχωνεύσεως, ικανή να τις αποτρέπει από την άσκηση της αναγνωριζόμενης με τη Συνθήκη ελευθερίας εγκαταστάσεως, και, επομένως, συνιστά περιορισμό υπό την έννοια των άρθρων 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση SEVIC Systems, προπαρατεθείσα, σκέψεις 22 και 23).
- 37 Όσον αφορά την τυχόν δικαιολόγηση του επίμαχου περιορισμού, αληθεύει ότι το Δικαστήριο αναγνώρισε, στη σκέψη 27 της προπαρατεθείσας αποφάσεως SEVIC Systems, ότι οι διασυνοριακές συγχωνεύσεις θέτουν ειδικά προβλήματα, γεγονός που ισχύει και στην περίπτωση των διασυνοριακών μετατροπών. Συγκεκριμένα, τέτοιου είδους μετατροπές απαιτούν τη διαδοχική εφαρμογή δύο εθνικών δικαιών.
- 38 Καταρχάς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η απουσία κανόνων του παράγωγου δικαίου της Ένωσης δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη διαφορετική μεταχείριση αναλόγως της διασυνοριακής ή εσωτερικής φύσεως της μετατροπής. Συγκεκριμένα, πρέπει να υπομνησθεί ότι, καίτοι τέτοιου είδους κανόνες υπηρετούν ασφαλώς τη διευκόλυνση των διασυνοριακών μετατροπών, η ύπαρξή τους δεν μπορεί να αναχθεί σε προσ απαιτούμενο για την εφαρμογή της αναγνωριζόμενης από τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ (βλ., όσον αφορά τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις, απόφαση SEVIC Systems, προπαρατεθείσα, σκέψη 26).
- 39 Όσον αφορά τη δικαιολόγηση από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, όπως η προστασία των συμφερόντων των πιστωτών, των μειοψηφούντων μετόχων και των μισθωτών, καθώς και η διαφύλαξη της αποτελεσματικότητας των φορολογικών ελέγχων και της εντιμότητας των εμπορικών συναλλαγών, δεν αμφισβητείται ότι τέτοιου είδους λόγοι μπορούν να δικαιολογήσουν μέτρο περιοριστικό της ελευθερίας εγκαταστάσεως υπό τον όρο ότι τέτοιου είδους μέτρο είναι ικανό να διασφαλίσει την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τούτο (βλ., απόφαση SEVIC Systems, προπαρατεθείσα, σκέψεις 28 και 29).
- 40 Εν προκειμένω, δεν υφίσταται κανένας τέτοιου είδους δικαιολογητικός λόγος. Ειδικότερα, το ουγγρικό δίκαιο αποκλείει κατά τρόπο γενικό τις διασυνοριακές μετατροπές, γεγονός που συνεπάγεται την παρακώλυση τέτοιου είδους πράξεων, έστω και αν τα απαριθμούμενα στην προηγούμενη σκέψη συμφέροντα δεν απειλούνται. Εν πάση περιπτώσει, παρόμοιος κανόνας βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των συνιστάμενων στην προστασία των εν λόγω συμφερόντων σκοπών (βλ., όσον αφορά τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις, απόφαση SEVIC Systems, προπαρατεθείσα, σκέψη 30).
- 41 Υπ' αυτές τις συνθήκες, στα δύο πρώτα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτά εθνική ρύθμιση η οποία, μολονότι προβλέπει την ευχέρεια των εταιριών του εσωτερικού δικαίου να μετατρέπονται, δεν επιτρέπει, κατά τρόπο γενικό, τη μετατροπή εταιρίας

που υπόκειται στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους σε εταιρία του ημεδαπού δικαίου μέσω της συστάσεως της δεύτερης.

Επί του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος

- 42 Με το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα, τα οποία είναι σκόπιμο να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί, κατά βάση, αν τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι, στο πλαίσιο διασυνοριακής μετατροπής, το κράτος μέλος υποδοχής έχει την ευχέρεια να καθορίζει το εθνικό δίκαιο που τυγχάνει εφαρμογής σε τέτοιου είδους πράξη και, κατά συνέπεια, να εφαρμόζει τις εθνικές του διατάξεις περί εσωτερικών μετατροπών οι οποίες διέπουν τη σύσταση και τη λειτουργία εταιρίας, όπως οι απαιτήσεις σχετικά με την κατάρτιση ισολογισμού και την απογραφή περιουσιακών στοιχείων. Ειδικότερα, ζητεί να διευκρινισθεί αν το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να αρνείται, όσον αφορά διασυνοριακές μετατροπές, να μνημονεύει τη «δικαιοπάροχο» εταιρία, όταν τέτοιου είδους μνεία προβλέπεται σε περίπτωση διεπόμενων από το εθνικό δίκαιο μετατροπών, και αν και κατά πόσον υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη του έγγραφα που προέρχονται από το κράτος μέλος προελεύσεως στο πλαίσιο της διαδικασίας καταχωρίσεως της εταιρίας.
- 43 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πρώτον, δεδομένου ότι το ισχύον παράγωγο δίκαιο της Ένωσης δεν περιλαμβάνει ειδικούς κανόνες περί διασυνοριακών μετατροπών, οι διατάξεις που καθιστούν δυνατή την εκτέλεση τέτοιου είδους πράξεως δεν μπορούν παρά να αναζητούνται στο εθνικό δίκαιο, ήτοι στο δίκαιο του κράτους μέλους προελεύσεως στο οποίο υπόκειται η εταιρία που επιδιώκει να μετατραπεί και στο δίκαιο του κράτους μέλους υποδοχής από το οποίο θα διέπεται η εταιρία μετά το πέρας της μετατροπής αυτής.
- 44 Ειδικότερα, η πραγματοποίηση μιας διασυνοριακής μετατροπής εταιρίας προϋποθέτει, όπως προκύπτει από τη σκέψη 37 της παρούσας αποφάσεως, τη διαδοχική εφαρμογή δύο εθνικών δικαίων επί της συγκεκριμένης νομικής πράξεως.
- 45 Δεύτερον, μολονότι από τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ δεν μπορούν να συναχθούν συγκεκριμένοι κανόνες ικανοί να υποκαταστήσουν εθνικές διατάξεις, η εφαρμογή των εθνικών αυτών διατάξεων δεν εκφεύγει παντός ελέγχου υπό το πρίσμα των εν λόγω άρθρων.
- 46 Συγκεκριμένα, όπως συνάγεται από την απάντηση που δόθηκε στα δύο πρώτα ερωτήματα, τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ επιβάλλουν σε κράτος μέλος που παρέχει στις ημεδαπές εταιρίες την ευχέρεια να μετατρέπονται την υποχρέωση να παρέχει την ίδια ευχέρεια και στις εταιρίες που διέπονται από το δίκαιο άλλου κράτους μέλους και επιθυμούν να μετατραπούν σε εταιρίες διεπόμενες από το εθνικό δίκαιο του πρώτου κράτους μέλους.
- 47 Επομένως, η εφαρμογή των εθνικών διατάξεων πρέπει να πραγματοποιείται τηρουμένης της συγκεκριμένης υποχρεώσεως δυνάμει των άρθρων 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ.
- 48 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι σε ορισμένους τομείς, κατά πάγια νομολογία, ελλείπει σχετικής ρυθμίσεως της Ένωσης, στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους απόκειται να ορίσει τα αρμόδια δικαστήρια και να θεσπίσει τους δικονομικούς κανόνες ασκήσεως των ενδίκων βοηθημάτων που αποσκοπούν στην κατοχύρωση της προστασίας των δικαιωμάτων τα οποία οι ιδιώτες αντλούν από το κοινοτικό δίκαιο, υπό την προϋπόθεση ότι οι κανόνες αυτοί δεν είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους που αφορούν παρόμοια ένδικα βοηθήματα της εσωτερικής έννομης τάξεως (αρχή της ισοδυναμίας) και ότι δεν καθιστούν πρακτικώς αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που χορηγεί η έννομη τάξη της Ένωσης (αρχή της αποτελεσματικότητας) (βλ., κατ' αυτή την έννοια, όσον αφορά την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων, απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1998, C-10/97 έως C-22/97, IN. CO. GE.'90 κ.λπ., Συλλογή 1998, σ. I-6307, σκέψη 25· όσον αφορά το διοικητικό δίκαιο, απόφαση της 7ης Ιουνίου 2007, C-222/05 έως C-225/05, van der Weerd κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-4233, σκέψη 28· όσον αφορά την εξωσυμβατική

ευθύνη κράτους μέλους, απόφαση της 24ης Μαρτίου 2009, C-445/06, Danske Slagterier, Συλλογή 2009, σ. I-2119, σκέψη 31, καθώς και, όσον αφορά την απαίτηση περί προσκομίσεως βεβαιώσεως για τη χορήγηση φορολογικής ελαφρύνσεως, απόφαση της 30ής Ιουνίου 2011, C-262/09, Meilicke κ.λπ., Συλλογή 2011, σ. I-5669, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 49 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η λογική στην οποία βασίζεται η εν λόγω νομολογία τυγχάνει εφαρμογής και στο νομικό πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως. Ειδικότερα, όπως και στην προπαρατεθείσα νομολογία, ο ιδιώτης αντλεί ένα δικαίωμα από την έννομη τάξη της Ένωσης, εν προκειμένω, το δικαίωμα να προβεί σε διασυνοριακή μετατροπή εταιρίας, η άσκηση του οποίου εξαρτάται, ελλείψει κανόνων του δικαίου της Ένωσης, από την εφαρμογή του εθνικού δικαίου.
- 50 Συναφώς, επισημαίνεται ότι ο καθορισμός από το κράτος μέλος υποδοχής του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου που καθιστά δυνατή την πραγματοποίηση διασυνοριακής μετατροπής δεν είναι, αυτός καθεαυτός, ικανός να θέσει εν αμφιβόλω την τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ.
- 51 Ειδικότερα, δεν αμφισβητείται ότι η διασυνοριακή μετατροπή εταιρίας οδηγεί, όσον αφορά το κράτος μέλος υποδοχής, στη σύσταση εταιρίας βάσει του δικαίου του εν λόγω κράτους μέλους. Εταιρία, όμως, η οποία συστήνεται στο πλαίσιο συγκεκριμένης εθνικής έννομης τάξης στηρίζει την ύπαρξή της αποκλειστικώς στην εθνική νομοθεσία που ρυθμίζει τη σύσταση και τη λειτουργία της (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις Daily Mail και General Trust, σκέψη 19, και Cartesio, σκέψη 104).
- 52 Επομένως, δεν μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω, εν προκειμένω, η εφαρμογή, από τη Δημοκρατία της Ουγγαρίας, των διατάξεων του εθνικού της δικαίου περί εσωτερικών μετατροπών οι οποίες διέπουν τη σύσταση και τη λειτουργία εταιρίας, όπως οι απαιτήσεις σχετικά με την κατάρτιση ισολογισμού και την απογραφή περιουσιακών στοιχείων.
- 53 Τρίτον, πρέπει να διευκρινισθούν, λαμβανομένων υπόψη των ερωτημάτων του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με την υλοποίηση της επίμαχης πράξεως, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, οι οποίες πλαισιώνουν την εφαρμογή του εθνικού δικαίου.
- 54 Όσον αφορά, αφενός, την αρχή της ισοδυναμίας, επισημαίνεται ότι, κατά την εν λόγω αρχή, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να αντιμετωπίζουν τις διασυνοριακές πράξεις ευνοϊκότερα σε σχέση με τις εσωτερικές. Η αρχή αυτή συνεπάγεται απλώς και μόνον ότι οι δικονομικές προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου για την άσκηση ένδικων βοηθημάτων προς εξασφάλιση της διαφύλαξης των δικαιωμάτων που οι πολίτες αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης δεν μπορούν να είναι λιγότερο ευνοϊκές από εκείνες που αφορούν παρόμοιες προσφυγές της εσωτερικής έννομης τάξεως.
- 55 Επομένως, σε περίπτωση που κράτος μέλος απαιτεί, επί εσωτερικής μετατροπής, αυστηρή νομική και οικονομική συνέχεια μεταξύ της δικαιοπαρόχου εταιρίας που ζήτησε τη μετατροπή και της διαδόχου μετατραπείσας εταιρίας, τέτοιου είδους απαίτηση μπορεί επίσης να επιβληθεί και επί διασυνοριακής μετατροπής.
- 56 Εντούτοις, η άρνηση των αρχών κράτους μέλους να αναγράψουν στο μητρώο εταιριών, επ' ευκαιρία διασυνοριακής μετατροπής, την εταιρία του κράτους μέλους προελεύσεως ως «δικαιοπάροχο» της μετατραπείσας εταιρίας δεν είναι συμβατή με την αρχή της ισοδυναμίας αν γίνεται μνεία της δικαιοπαρόχου εταιρίας στην περίπτωση μετατροπών διεπόμενων από το εθνικό δίκαιο. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η μνεία της «δικαιοπαρόχου» εταιρίας στο μητρώο εταιριών μπορεί, ανεξαρτήτως του εσωτερικού ή διασυνοριακού χαρακτήρα της μετατροπής, να αποδειχθεί ιδιαίτερος χρήσιμη προκειμένου να ενημερωθούν οι δανειστές της μετατραπείσας εταιρίας. Εξάλλου, η Ουγγρική Κυβέρνηση δεν προέβαλε κανένα λόγο που να δικαιολογεί γιατί τέτοιου είδους μνεία επιτρέπεται μόνον στην περίπτωση εσωτερικών μετατροπών.

- 57 Επομένως, η άρνηση αναγραφής στο ουγγρικό μητρώο εταιριών της VALE COSTRUZIONI ως «δικαιοπαρόχου εταιρίας» είναι ασύμβατη προς την αρχή της ισοδυναμίας.
- 58 Όσον αφορά, αφετέρου, την αρχή της αποτελεσματικότητας, τίθεται, εν προκειμένω, το ζήτημα τι είδους σημασία πρέπει να προσδίδει το κράτος μέλος υποδοχής σε έγγραφα που προέρχονται από το κράτος μέλος προελεύσεως στο πλαίσιο διαδικασίας καταχώρισεως εταιρίας. Στη διαφορά της κύριας δίκης το προαναφερθέν ζήτημα συναρτάται με τον έλεγχο που πρέπει να διεξαγάγουν οι ουγγρικές αρχές προκειμένου να εξακριβώσουν αν η VALE Costruzioni έπαψε να διέπεται από το ιταλικό δίκαιο, με γνώμονα τις προβλεπόμενες από αυτό προϋποθέσεις, διατηρώντας ταυτοχρόνως τη νομική της προσωπικότητα, η οποία της παρέχει, κατά συνέπεια, τη δυνατότητα να μετατραπεί σε εταιρία διεπόμενη από το ουγγρικό δίκαιο.
- 59 Μολονότι ο έλεγχος αυτός αποτελεί τον απαραίτητο σύνδεσμο μεταξύ της διαδικασίας καταχώρισεως στο κράτος μέλος προελεύσεως και της αντίστοιχης διαδικασίας στο κράτος μέλος υποδοχής, εντούτοις, ελλείψει διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, η διαδικασία καταχώρισεως στο κράτος μέλος υποδοχής διέπεται από το δίκαιο του κράτους αυτού, το οποίο ορίζει επίσης, καταρχήν, τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία οφείλει να προσκομίσει η εταιρία που ζητεί τη μετατροπή της και τα οποία πιστοποιούν ότι πληρούνται οι συμβατές με το δίκαιο της Ένωσης και επιβαλλόμενες από το κράτος μέλος προελεύσεως προϋποθέσεις.
- 60 Η πρακτική των αρχών του κράτους μέλους υποδοχής να αρνούνται κατά τρόπο γενικό να λαμβάνουν υπόψη έγγραφα προερχόμενα από το κράτος μέλος προελεύσεως στο πλαίσιο διαδικασίας καταχώρισεως εταιρίας ενέχει τον κίνδυνο να καθίσταται αδύνατη για την εταιρία που ζητεί τη μετατροπή της η απόδειξη ότι αυτή πράγματι πληροί τις απαιτήσεις του κράτους μέλους υποδοχής, θέτοντας κατά τον τρόπο αυτό σε κίνδυνο την πραγματοποίηση της διασυνοριακής μετατροπής την οποία κίνησε η εν λόγω εταιρία.
- 61 Επομένως, οι αρχές του κράτους μέλους υποδοχής υποχρεούνται, δυνάμει της αρχής της αποτελεσματικότητας, να λαμβάνουν δεόντως υπόψη, κατά την εξέταση αιτήσεως για την καταχώριση εταιρίας, έγγραφα προερχόμενα από αρχές του κράτους μέλους προελεύσεως τα οποία πιστοποιούν ότι η συγκεκριμένη εταιρία έχει πράγματι συμμορφωθεί με τις προϋποθέσεις που αυτό τάσσει, υπό τον όρο ότι είναι συμβατές με το δίκαιο της Ένωσης.
- 62 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο τρίτο και στο τέταρτο ερώτημα είναι σκόπιμο να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι το κράτος μέλος υποδοχής έχει την ευχέρεια να καθορίζει το εθνικό δίκαιο που τυγχάνει εφαρμογής σε τέτοιου είδους πράξη και κατά συνέπεια να εφαρμόσει τις εθνικές του διατάξεις περί εσωτερικών μετατροπών οι οποίες διέπουν τη σύσταση και τη λειτουργία εταιρίας, όπως οι απαιτήσεις σχετικά με την προετοιμασία ισολογισμού και απογραφής στοιχείων του ενεργητικού. Εντούτοις, αντιβαίνει στις αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, αντιστοίχως:
- η άρνηση του κράτους μέλους υποδοχής, σε περίπτωση διασυνοριακών μετατροπών, να μνημονεύει ως «δικαιοπάροχο» την εταιρία που ζήτησε τη μετατροπή, σε περίπτωση που τέτοιου είδους μνεία της δικαιοπαρόχου εταιρίας στο μητρώο εταιριών προβλέπεται για μετατροπές διεπόμενες από το εθνικό δίκαιο, και
  - η άρνησή του να λάβει δεόντως υπόψη έγγραφα προερχόμενα από αρχές του κράτους μέλους προελεύσεως στο πλαίσιο της διαδικασίας καταχώρισεως της εταιρίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

63 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπιπτόντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτά εθνική ρύθμιση η οποία, μολονότι προβλέπει την ευχέρεια των εταιριών του εσωτερικού δικαίου να μετατρέπονται, δεν επιτρέπει, κατά τρόπο γενικό, τη μετατροπή εταιρίας που υπόκειται στο δίκαιο άλλου κράτους μέλους σε εταιρία του ημεδαπού δικαίου μέσω της συστάσεως της δεύτερης.
- 2) Τα άρθρα 49 ΣΛΕΕ και 54 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι το κράτος μέλος υποδοχής έχει την ευχέρεια να καθορίζει το εθνικό δίκαιο που τυγχάνει εφαρμογής σε τέτοιου είδους πράξη και κατά συνέπεια να εφαρμόσει τις εθνικές του διατάξεις περί εσωτερικών μετατροπών οι οποίες διέπουν τη σύσταση και τη λειτουργία εταιρίας, όπως οι απαιτήσεις σχετικά με την προετοιμασία ισολογισμού και απογραφής στοιχείων του ενεργητικού. Εντούτοις, αντιβαίνει στις αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, αντιστοίχως:
  - η άρνηση του κράτους μέλους υποδοχής, σε περίπτωση διασυννοριακών μετατροπών, να μνημονεύει την εταιρία που ζήτησε τη μετατροπή ως «δικαιοπαρόχου», σε περίπτωση που τέτοιου είδους μνεία της δικαιοπαρόχου εταιρίας στο μητρώο εταιριών προβλέπεται για μετατροπές διεπόμενες από το εθνικό δίκαιο, και
  - η άρνησή του να λάβει δεόντως υπόψη έγγραφα προερχόμενα από αρχές του κράτους μέλους προελεύσεως στο πλαίσιο της διαδικασίας καταχωρίσεως της εταιρίας.

(υπογραφές)

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.